
CYD-BWYLLGOR YMGYNGHOROL ARDAL O HARDDWCH NATURIOL EITHRIADOL LLŶN 26/5/2021

Yn bresennol:

Cyng. Gruffydd Williams (Cadeirydd)

Aelodau: Y Cynghorwyr Simon Glyn, John Brynmor Hughes, Gareth Williams, Aled Wyn Jones, Angela Russell, Annwen Davies (Cyngor Gwynedd) ynghyd â Noel Davey (Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig), T. Victor Jones (Cyngor Cymuned Llanbedrog), Sian Parri (Cyngor Cymuned Tudweiliog), Morgan Jones-Parry (Fforwm Mynediad Arfon a Dwyfor), Molly Lovatt (Cyfoeth Naturiol Cymru), Andrew Davidson (Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd), Andy Godber (Ymddiriedolaeth Genedlaethol), John Gosling (Partneriaeth Dwristiaeth Abersoch a Llŷn) ac Eirian Allport (Cyngor Cymuned Clynnog Fawr), Jina Gwyrfai (Cyngor Cymuned Llanaelhaearn), Wenda Williams (Cyngor Cymuned Aberdaron).

Swyddogion: Bleddyn P. Jones (Swyddog Gwasanaeth AHNE), Elin Wyn Hughes (Swyddog Prosiectau AHNE Llŷn), Wyn Williams (Rheolwr Cefn Gwlad), Natalie Lloyd Jones (Swyddog Gwasanaeth Democratiaeth).

1. ETHOL CADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Gruffydd Williams yn gadeirydd ar gyfer y cyfnod 2021/22.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd T. Victor Jones yn Is-gadeirydd ar gyfer y cyfnod 2021/22.

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Gillian Walker (Cyfeillion Llŷn).

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi.

5. MATERION BRYS

Rhannwyd mater a godwyd wedi i'r rhaglen gael ei chyhoeddi ynghylch awyrennau sy'n hedfan o Fali dros yr ardal ac yn amharu ar dawelwch.

Nodwyd bod trafodaeth yn Senedd San Steffan wedi bod gyda'r gweinidog dan sylw yn egluro bod y mater o hedfan dros y môr ar fin cael ei ddatrys. Fodd bynnag, fel rhan o hyfforddiant bydd rhaid hedfan dros y tir o dro i dro.

Cynigwyd bod y Cydbwyllgor yn anfon llythyr yn nodi eu pryderon ynghylch yr ymyrraeth.

PENDERFYNIAD:

Penderfynwyd ysgrifennu llythyr fel pwyllgor er mwyn datgan pryder am y sefyllfa o'r awyrennau o RAF Y Fali yn hedfan dros Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol.

6. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r Cydbwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 23 Mawrth 2021, fel rhai cywir ac eithrio'r canlynol:

- Ysgrifennwyd llythyr at Lywodraeth Cymru yn datgan pryder ynghylch y sefyllfa ail gartrefi a rhannwyd yr ymateb a gafwyd gan y Gweinidog.
- Atodwyd bod ymddiheuriadau wedi eu derbyn gan Wenda Williams ar gyfer y cyfarfod brys
- Gofynnwyd a oes diweddariad ar yr Eitem Dynodiad Awyr Dywyll 18fed o Dachwedd, 2020 gan nad oedd cwrwm i benderfynu yn ystod y cyfarfod. Sicrhawyd y bydd yr eitem hon yn dychwelyd gerbron y Cydbwyllgor yn y cyfarfod nesaf.

7. MATERION CENEDLAETHOL

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Gwasanaeth AHNE yn diweddar y Cydbwyllgor ar faterion lefel cenedlaethol fel a ganlyn:

- Yn dilyn etholiadau Seneddol, cyhoeddwyd mai Julie James yw'r gweinidog newydd sy'n gyfrifol dros AHNE.
- Soniwyd am Bartneriaeth Tirweddau Dynodedig Cenedlaethol sydd a'r bwriad o helpu cydweithio rhwng yr ardaloedd.
- Rhoddwyd gwybodaeth ynghylch y Grant Gyfalaf Gwelliannau Amgylcheddol gan nodi bod manylion pellach i gael ar y we ar gyfer y 3 prosiect dan sylw.
- Nodwyd bod toriad yng nghyllid gan Cyfoeth Naturiol Cymru eleni, fodd bynnag mae cronfa ategol wedi ymddangos sydd yn mynd i gefnogi prosiectau sy'n ymwneud yn benodol a Natur a Bioamrywiaeth.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn gan aelodau:-

- Gofynnwyd at ba bwrpas mae arian o'r gronfa newydd yn cael ei dynodi gan fod amryw o brosiectau lleol ar y gweill.
- Gofynnwyd am fwy o fanylion ar welliannau yn Nhrefor

Mewn ymateb nodwyd:

- Bod y gronfa ar gyfer gwydnwch bioamrywiaeth ac ecosystemau a bod yr uned AHNE yn gweithio ar gynigion i roi gerbron Cyfoeth Naturiol Cymru.
- Bod cynlluniau Trefor yn gychwynnol yn unig gyda bras amcan o beth sydd angen ei wneud fel tacluso, gosod meinciau newydd, adnewyddu rheiliau.

8. DIWEDDARIAD AR Y GRONFA DATBLYGU GYNALIADWY

Cafwyd diweddariad ar y Gronfa Datblygu Gynaliadwy a thynnwyd sylw at y gwariant sef bod £87,500 wedi ei hawlio allan o £100,000. Eglurwyd bod y tanwariant o ganlyniad i brosiectau yn cael eu hatal oherwydd Covid-19, fodd bynnag rhannwyd gyda'r Cydbwyllgor rhai o'r prosiectau llwyddiannus.

Rhannwyd gyda'r Cydbwyllgor bod £100,000 yn y gronfa eto eleni a hyd hyn gyda'r prosiectau a dderbyniwyd, mae £15,000 yn weddill. Argymhellwyd bod aelodau'r Cydbwyllgor yn rhannu gyda'u sefydliadau bod arian ar ôl.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn gan aelodau:-

- Gofynnwyd pa bryd agorodd y gronfa ddiweddaraf ar gyfer ceisiadau gan mai dim ond 15,000 sydd ar ôl, ac ym mhle mae'n cael ei hysbysebu.
- Eglurwyd un aelod bod arian ar ôl o ganlyniad 'r panel grantiau yn penderfynu gwrthod cais gan sefydliad sydd â chronfeydd arian sylweddol.
- Awgrymwyd y dylai'r Cydbwyllgor cael cyfle i ystyried ceisiadau neu i'r Swyddog Gwasanaeth AHNE rhannu camau yn y fframwaith efo'r holl aelodau fel eu bod yn ymwybodol o'r meini prawf.

Mewn ymateb, nodwyd:

- Bod y gronfa yn agor yn gynnar er mwyn derbyn ceisiadau a'u cymeradwyo fel bod gan y derbynwyr ddigon o amser ar gyfer cyflawni eu prosiectau a hefyd fel bod y risg o danwariant yn is.
- Y caiff y gronfa ei hysbysebu'n eang ymysg yr ardal a bod gwybodaeth yn cael ei rannu gyda chynghorau lleol.
- Bod ceisiadau yn cael eu hystyried gan yr uned AHNE ac yna gan y Panel Grantiau felly mae llais y Cydbwyllgor yn fan hyn.
- Y gallai cynnig hyfforddiant i aelodau fedru rhoi sylwadau ar brosiectau

9. BRYNGAER DINAS DINLLE

Croesawyd cynrychiolydd yr Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd i drafod sefyllfa'r Fryngaer yn Ninas Dinlle. Codwyd y pryder ynghylch cyflwr presennol y Fryngaer a'r dirywiad oherwydd erydiad. Ategwyd nad oedd yr ardal yn rhan o'r AHNE fodd bynnag oherwydd ei phwysigrwydd hanesyddol i'r ardal gyfan mae angen sylw.

Eglurwyd bod y safle wedi cael ei gloddio yn y gorffennol er mwyn monitro'r erydiad sy'n dod o gyfeiriad y caeau o ganlyniad i'r glaw, ac nid o'r môr. Aethpwyd ati i egluro bod angen ymgymryd â'r mater o safbwynt mewndirol. Ategwyd bod hwn yn broses sydd wedi bod yn digwydd ers canrifoedd a bod angen cloddio cyn i'r dirywiad gwaethygu.

Cafwyd safbwynt ychwanegol gan gynrychiolydd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, sef rheolwyr y tir, sef bod angen cloddio er mwyn cael gymaint o wybodaeth am y safle ag sy'n bosib gan fydd y safle yn cael ei golli yn y dyfodol. Ategwyd bod yr ardal yn erydu'n gyflym iawn

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn gan aelodau:-

- Mynegwyd pryder yn yr achos yma gan fod y safle yn un o bwys eithriadol mewn perthynas â hanes yr ardal a hanes Cymru.

- Gofynnwyd a oes posibilrwydd gosod mwy o gerrig mawr mewn ymgais i atal colli'r Fryngaer.
- Gofynnwyd be allai'r Cydbwyllgor ei wneud er mwyn sicrhau bod ymyrraeth yn digwydd.
- Awgrymwyd ysgrifennu at y sefydliadau sy'n rheoli'r safle er mwyn mynegi barn y Cydbwyllgor.
- Cynigwyd bod Andrew Davidson, fel arbenigwr, yn cynnig ei arbenigedd ar y pwnc gan ei fod yn ardal llawn archaeoleg a phwysigrwydd.

Mewn ymateb:

- Cytunwyd bod y safle yn un nodedig efo'r pwysigrwydd i hanes Cymru a'r ardal leol
- Awgrymwyd mai CADW yw'r pwynt cyswllt y dylai gyfeirio unrhyw ohebiaeth i fynegi pryder ar y mater, neu'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol fel rheolwyr.
- Nodwyd bod modd cysylltu'n fewnol gyda'r adran YGC am eu barn a'r sefyllfa.
- Cytunwyd Andrew Davidson i gynnig ei arbenigedd.

PENDERFYNIAD

Penderfynwyd y byddai'r Swyddog Gwasanaeth AHNE, Prif Archeolegydd, Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd a Chynrychiolydd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol yn cwrdd i drafod ymhellach gyda Phennaeth YGC ynghylch datgan dymuniadau'r Cydbwyllgor i warchod y safle hwn rhag difrod.

10. ADEILADAU RHESTREDIG A TRADDODIADOL

Yn dilyn y cyfarfod arbennig a gafwyd er mwyn drafod cais cynllunio Tan y Mynydd, gofynnwyd Swyddog Gwasanaeth AHNE am farn y Cydbwyllgor ac am unrhyw awgrymiadau i uned polisi Gwynedd i adolygu'r polisi cyfredol.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn gan aelodau:-

- Cyfeiriwyd at Bolisi 7 (Polisi Datblygu Parc Cenedlaethol Eryri) gan nodi bod angen un tebyg ar gyfer ceisiadau mewn AHNE.
- Nodwyd nad oes lle i ddisgresiwn unigol swyddogion pan mae'n dod at foderneiddio tŷ traddodiadol
- Cyfeiriwyd at obaith dynodiad Awyr Dywyll yn yr AHNE ac na fydd hyn yn bosib petai adeiladau modern gyda ffenestri mawr yn cael eu caniatáu.
- Ategwyd bod sefyllfa gyda chais Tan y Mynydd yn dangos bod angen polisi mwy cadarn, fel nad oes niwed i'r adeilad traddodiadol na'r dirwedd amgylchynol.
- Gofynnwyd a oes modd i aelodau'r Cydbwyllgor roi eu barn ar geisiadau cynllunio perthnasol.

Ychwanegwyd y Swyddog Gwasanaeth AHNE ei bod yn ceisio cael canllawiau cynllunio ychwanegol yn yr AHNE a'i fod wedi codi hyn efo'r uned bolisiau felly maent yn bwriadu gweithredu ar hyn.

PENDERFYNIAD

Penderfynwyd mabwysiadu Polisi Datblygu 7 Eryri ar gyfer ystyried ceisiadau yn yr AHNE o hyn ymlaen (sef diwrnod y cyfarfod) a'i fod yn cael ei ystyried wrth adolygu polisiau cynllunio Gwynedd.

11. CEISIADAU AM GANIATÂD CYNLLUNIO

Arweiniwyd y drafodaeth ar yr eitem gan Swyddog Gwasanaeth AHNE wrth atgoffa'r aelodau bod trefn eisoes yn bodoli lle mae'r adran gynllunio yn ymgynghori efo'r uned AHNE mewn achos ceisiadau o fewn yr ardal neu yn agos wrth y ffin os yn debygol i ymyrryd arno.

Eglurwyd y drefn cynllunio mewn perthynas â cheisiadau yn yr AHNE a phwysleisiwyd bod gan gadeirydd y Cydbwyllgor Ymgynghorol AHNE Llŷn hawl i alw cyfarfod o is-grŵp i drafod a chynnig sylwadau ffurfiol ar ran y Cydbwyllgor, os yw'r cais yn debygol o effeithio ar yr AHNE.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd y materion a ganlyn gan aelodau:-

- Mynegwyd pryder gan fod achosion wedi codi yn y gorffennol lle nad yw'r aelodau'r Cydbwyllgor yn cytuno a barn Swyddog AHNE Llŷn na'r Swyddog Cynllunio.
- Ategwyd bod angen hawl ar aelodau'r Cydbwyllgor i alw cyfarfod yn ogystal a'r Cadeirydd.
- Teimlwyd nad oedd gan aelodau'r Cydbwyllgor llais os nad oes modd cael mynegi barn ar gais cynllunio dadleuol.
- Gofynnwyd gan un aelod faint o geisiadau'r wythnos sy'n berthnasol i'r AHNE, ac oes modd copïo sylwadau'r Swyddog Gwasanaeth AHNE i aelodau'r Cydbwyllgor fel ein bod yn medru ymateb.

Mewn ymateb, nodwyd:

- Bod amser yn brin gyda cheisiadau ac mae'n gymhleth ac yn ychwanegu at lwyth gwaith i gynnal cyfarfodydd ychwanegol.
- Tua 120 o geisiadau sy'n ymwneud a'r AHNE sy'n dod yn flynyddol.
- Pryder o rannu sylwadau a derbyn sylwadau yn ôl gan aelodau unigol y Cydbwyllgor gan fuasai hyn yn ychwanegu at lwyth gwaith yn ormodol.

PENDERFYNIAD

Penderfynwyd ychwanegu'r cymal canlynol i'r rhan berthnasol o'r Cyfansoddiad a basiwyd: .."Neu, mewn achosion eithriadol, gan 2 neu 3 aelod o'r Cydbwyllgor Ymgynghorol".

Dechreuodd y cyfarfod am 4.00yh a daeth i ben am 6.30yh

CADEIRYDD